

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Antireligijski rasizam

Antireligijski rasizam
2008

Naslov originala: *Sul buon uso del razzismo antireligioso*,
»Machete«, br. 2, 4/2008, Italia
S talijanskog prevela: Erika Preden

anarhisticka-biblioteka.net

2008

pojavu, vezanu osobito uz razvoj islama u Francuskoj. I površno istraživanje organizacijskih metoda proleterskog pokreta iz druge polovice XIX stoljeća dokazuje upravo suprotno.

Naprimjer, u Španjolskoj su militanti, osnivači, Međunarodnog udruženja radnika morali uvjeravati i organizirati radnike i seljake zato što je njihov svakidanski život bio slijepo podčinjen dogmama reakcionarne katoličke Crkve. Navedeni su militanti, shvativši posudnost religioznog opskurantizma, riješili problem na radikalni način: zabranom svakog oblika religioznosti unutar proleterskih organizacija te pretvorili navedenu zabranu u svakidašnju kritiku religioznog otuđenja u društvenom životu i državnim organima. U njihovoj je strategiji razvoja dominiralo kulturno i edukativno djelovanje, koje je (jedino) moglo osloboditi narod praznovjerja.

Teško je zamisliti članove MUR-a pri sastanku na kojem militanti muslimanskih organizacija brane dogme Kurana, ili kako uručuju peticiju, pripremaju akcije zajedno s vjerskim udrugama koje isključuju žene iz društvenog i političkog života. Oni ne bi nikada tolerirali laž (koja već dugo traje) anti-muslimanskog rasizma. U svoje su vrijeme već odgovorili onako kako mi možemo odgovoriti danas: postoji anti-arapski rasizam protiv kojeg se moramo boriti, ali nikakav anti-muslimanski rasizam. Islam je ideologija, a trebamo se boriti protiv svake ideologije, bila ona kapitalizam, nacizam, katolicizam ili hinduizam. Ne smijemo dozvoliti da stečevine teških borbi postanu predmetom mirovnih pregovora između religija.

su vrlo dobro shvatile gdje leži njihov interes pa su se uskladile s muslimanima.

U nekim hrabrijim vremenima Luis Buñuel je snimao Krista koji je preživio krvavu orgiju od 120 dana i smaknuće pape; Benjamin Péret je pljuvao popove; španjolski su aktrici usred crkve i u vrijeme frankističke diktature bacali letke »*Cristo es en la mierda!*«.

Taslina Nasreen i Salman Rushdie s pravom primjećuju da osuda religijske ideologije vraća žene i muškarce iz otuđenog položaja vjernika njihovom statusu ljudskih bića. Zastupati danas takve stavove znači izlagati se *fatwi*, kao u prošlosti krvniku inkvizicije. U svijetu u kojem se sve češće govori o kršćanskom Zapadu, u kojem laicizam brane političari da bi očuvali, a i ojačali, povlastice kršćanstva, još uvijek možemo glasno ukazati na dva glavna neprijatelja: kapitalizam i religiju (dva oblika jednog te istog fetišizma?). Možemo li se još pozivati na borbu onih koji poimaju ateističku ideju kao jedan od oblika emancipacijske borbe; koji se nadaju da će vjera u čovjeka zauzeti mjesto vjere u nebesa; koji proklinju mantiju jer poučava pokornost, podupire praznovjerje i podržava izrabljivanje? Da, povijest islama i kršćanstva se sastoji od mizoginij i surovih običaja; da, borba protiv religije je borba za slobodu, a ne odraz neokolonijalističkih težnji bijelog čovjeka.

Posljednje su generacije podcijenile povratak religioznog. Po njima je, već od početka XX stoljeća, religijsko pitanje arhaično, a kritika zastarjela, bespredmetna. Ne samo da je podcijenjen islamski utjecaj, već su i mnogi osjetili nekakvu krivnju od koje se nisu svi uspjeli riješiti ili barem shvatiti njen pravi uzrok. Ova zasljepljenost naliči »moralnoj« ljevici. Da bi izbjegli represivnu igru desnice i žig ksenofobije, to jest rasizma, zauzimaju pozitivan stav prema useljenicima, ali odbijaju analizirati njihovu čestu podčinjenost religiji. Ako nasilje nad useljenicima ne trpi izlike, ne opravdava ni učestalu religijsku feudalizaciju žene. »Moralnu« ljevicu prepoznamo po njenoj ograničenoj povijesnoj kulturi: sve joj uvijek izgleda novo. Uvjerena je, na primjer, da prisutnost vjernika u ljevičarskim organizacijama, ili ekstremno lijevim, predstavlja recentnu

Putem interneta se, u proljeće 2008., razvila prva europska dezinformacijska kampanja o postojanju antireligijskog rasizma, koja je čak pojedine militante ljevice i ekstremne ljevice navela na promjenu stava. Navedeni su militanti bez zadržke odustali od jedne ideje koja se gradila kroz tristo godina borbi. Odbijanje vlastite povijesti u ime antikolonijalizma može se objasniti samo napuštanjem antiklerikalnog univerzalizma te iste povijesti. Ne staju u obranu stavova iz uvjerenosti, već zato što im je netko drugi nametnuo stavove. Zašto bi trebali posumnjati (što je neuobičajeno) u razloge svoje solidarnosti? Da li se zaista ovaj svijet toliko izmijenio? Zar oblici dominacije nisu svugdje isti? Zar kapitalizam nije već dugo vremena sušti neizmjenjivi negativitet? Oholo ponosni na svoje ideje, smatraju neospornom čak i vlastitu moralnu ispravnost. Kao u viktorijansko doba imaju svoje siromahe i otkrili su, napokon, prave krivce. Sumnjiv im je čak svako tko kritizira društvene, kulturalne i vjerske norme žrtava, zato što su se proglasili njihovim pouzdanim zaštitnicima. Kako mogu priznati da njihova *sistematična* pomoć pridonosi vrlo specifičnim interesima pojedinih *žrtava*, koje žude za pozicijama vlasti i moći? Zapravo, bilo bi zaista zanimljivo razumjeti *kako* se jezik navedenih militanata izmijenio do te granice da ne razlikuju više antiklerikalizam od religije: *zašto* su na primjer jučer podržavali Palestince a danas štite muslimanske udruge? *zašto* su nekad javno optuživali policajce za rasističke napade i nasilje urbanim getima, dok danas govore samo o antimuslimanskom rasizmu?

U ime »*etničke redefinicije kulture*« relativizam je postao konfuzni pojam uz pomoć kojeg možemo svaku izjavu o tendenciji religija ka integralizmu definirati rasističkom, kao i svaku *specifičnu* kritiku života nametnutog ženama u urbanim getima. U ovako izokrenutom svijetu kritika religije ne predstavlja više preludij svake kritike, ona postaje, naprotiv, neprijatelj. Učinci navedene mutacije mogu se mjeriti mizernim razmatranjima jedne postfeminističke spisateljice, ljevičarke: »Kad je ekonomski nivo ispravan, a društvena izmiješanost zajamčena, ne postoji nikakva prijetnja (realna ili

fantazmatična), religije se poštuju i one poprimaju bezazlene oblike.« Teško je reći što više zapanjuje u ovoj izjavi: zlonamjernost, glupost ili flagrantni nedostatak povijesnog sjećanja. U ovom prostodušnom ponavljanju najgorih protu-istina možemo prepoznati učinak onih koji imaju *vremena da ih smišljaju i šire*. Primjećujući postignute rezultate, mogli bi pretpostaviti da će sada religijski integralizam imati na raspolaganju sva sredstva za preokretanje društva *u svoju korist*. Analizirati religiju u pojmovima kulturalnog relativizma i diferencijalizma, negirati urođenu sklonost religija ka integralizmu znači dodijeliti imunitet religijama i njihovim *predvidljivim* posljedicama.

Borba za slobodu se uvijek vodila *protiv* religije, protiv njene (obznanjene) želje za kontrolom društva i prinudnim nametanjem svojih normi i običaja. Samo su *nemilosrdne* borbe uspjele u Europi ograničiti religiju na sferu privatnog života, dekriminalizirati bogohuljenje (preteča odbijanja svih drugih oblika cenzure), a otpor religijskom fetišizmu prethodio je napadu na fetišizam tržišta. Demokratski simulakrum, navodno podizanje razine života nipošto ne zatvara pitanje religije, a primjer SAD-a nam može poslužiti kao svakodnevni dokaz. Takozvano »laičko društvo« nema potrebe ponovo pregovarati o odvojenosti između Crkve i države, koju je *sâmo nametnulo* niti ima razloga voditi dijaloge s religijama *u ime* religije. Štititi izopćene prihvaćenjem *krajnje* totalitarne religije znači podvrgnuti društvo pogubnom napadu, potpunom *raspadu*.

U ime prava na različitost i kulturne ravnopravnosti svaka se kritika religije pretvorila u rasistički napad. Stiglo se do krajnosti gdje se odbijanje islamskog vela poistovjećuje sa ksenofobijom ili kolonijalnom nostalgijom, umjesto s kritikom mizoginske religije. Posljedice takvih stajališta pronalazimo u iznenađujućim izjavama nekih postfeministkinja koje tvrde da bi »lakoća s kojom europske žene stupaju u seksualne odnose, već pri prvom susretu, mogla povrijediti žene iz drugih kultura koje darivanje vlastitog tijela smatraju duhovnim i nepovratnim iskustvom«. Ova iznenađna

tolerancija kultura implicira zapravo vazalitet prema kulturama i osudu seksualnih sloboda koje ne bi više bile univerzalno dostignuće. Govori nam i o stanovitom ambigvitetu naspram religijskih pitanja. Obezvrednivanje ateizma priprema teren, uz prikladno medijsko zatupljivanje, *imperativnom* povratku moralnih vrijednosti.

Kad je papa subjekt blasfemije smatraju je »staromodnom navadom«, ali ako je predmet prorok islama smjesta postaje kolonijalna agresija. Jasno je kako su i kroz koje vrste »dekonstrukcije diskursa« afrički doseljenici, od adolescenata do dojenčadi, svedeni isključivo na religijsko porijeklo. Treba ih uvjeriti kako su njihova povijest i njihova kultura sažeti u pasivnoj ulozi žrtve europske kolonijalne prošlosti. Zato ih potiču na religioznost i na podčinjavanje muslimanskoj naciji, koja nigdje ne postoji no svugdje nameće svoj plan gušenja slobode. Njihova jedina »pozitivna« egzistencija odvija se kroz religiju. Prikrivaju im protu-islamsku kulturu¹ u islamskim zemljama, zato što bi takvo priznanje značilo da Europa ipak nije imala monopol nad *Prosvjetiteljima*.

Agresivna kritika koja se u Francuskoj vodila protiv Houellebecqovog romana *Platforma* (zato što jedan od njegovih likova opisuje islam kao *najgluplju religiju svijeta*), pobornicima političkog islama označila je početak kampanje (koja je uvijek *uvodna*) usmjerene poglavito protiv slobode blasfemije i njeno pretvaranje u rasistički zločin te pripremu javnog mnijenja za novi napad. Znak prve pobijede: mediji će otada i jednoglasno govoriti o anti-muslimanskom rasizmu. Nakon procesa Houellebecq slijedila je epizoda danskih karikatura, kako bi podsjetila i najskeptičnije na pravi cilj ovog semantičkog rata. Druge monoteističke religije

¹ Radi se o kadarizmu iz VIII st., čije je negiranje predestinacije stajalo života 699. god., po naredbi kalifa, Mabada al-Juhanija, i Ghaylana al-Dimashqija 743. god.; ili o racionalističkom mutazilizmu iz IX st., u čijoj je čuvenoj »Kući mudrosti«, u Bagdadu, nestorijanski fizičar Hunayn ibn-Jehaq (zvan Joannitius) preveo Platonovu *Republiku* te Aristotelove *Kategorije* i *Fiziku*. Ortodoksni je islam proglasio kadarizam i mutazilizam krivovjerjem: 922. god. je poznati mistik al-Hallaj osuđen na bičevanje, sakaćenje i vješanje, a njegov leš spaljen.